

1 PŘÍLOHY

Příloha 1. Tabulka 1: Základní informace o narátorech.

Jméno	Rok narození	Aprobace	Rok nástupu na školu	Členství v KSČ	Další informace o působení na škole
Karel Šedivý	1942	matematika, fyzika	1965	ano	1980 - 1989 zástupce ředitele pro odbornou přípravu, vedoucí stranické buňky.
Marie Králová	1958	český jazyk, anglický jazyk	1983	ne	
Miroslav Bohata	1960	anglický jazyk tělesná výchova	1985	ne	
Jan Šťastný	1960	matematika, fyzika	1987	ne	Od roku 2004 zástupce ředitele.
Kryštof Zelenka	1960	matematika, branná výchova	1986	ne	V současnosti učí výpočetní techniku.
Petr Horáček	1947	zeměpis, tělesná výchova	1972	ne	1993-2015 ředitel školy, v současnosti v důchodu.
Jakub Procházka	1960	biologie, tělesná výchova	1989	ne	Ze školy odešel v roce 1999, dnes pracuje ve sportovním středisku mládeže v Turnově.
Tomáš Novák	1945	zeměpis, tělesná výchova	1971	ne	Ze školy odešel v roce 1992, v 90. letech si založil soukromé sportovní gymnázium, které již neexistuje, dnes v důchodu.

Příloha 2. Tabulka 2: Dobový a současný postoj narátorů k politickému režimu.

Jméno	Komunistický režim	Demokratický režim
Karel Šedivý	Příslušník komunistické strany, podporovatel socialistické politiky.	Odpůrce kapitalismu.
Marie Králová	Antikomunistické smýšlení, podpora disidentu a politické opozice.	Záliba v „západní kultuře“, především milovnice Velké Británie, podporovatelka kapitalismu a demokracie.
Miroslav Bohata	Vášnivý odpůrce komunismu, odmítá uvažovat o jakémkoli pozitivním přínosu komunismu.	Zastánce kapitalismu. Milovník Ameriky, několikrát tam i delší dobu žil, sympatizuje se „západním“ stylem myšlení.
Jan Šťastný	Antikomunistické smýšlení, ironický a sarkastický přístup ke komunistické ideologii.	Zastánce demokracie, ale znechucení ze způsobu života dnešní kapitalistické společnosti.
Kryštof Zelenka	Vlažný antikomunista, komunistickou ideologii nepodporoval, zároveň nekritizoval, ani se nesnažil „rebelovat“.	Vlažný zastánce demokracie a kapitalismu. Celkově v hodnocení velmi neutrální.
Petr Horáček	Antikomunistické smýšlení, ne však radikální. Aktivní během revoluce.	Zastánce demokracie. Celkově však neutrální názory.
Jakub Procházka	Antikomunistické smýšlení, objektivní kritika komunistického režimu, aktivní účast na demonstracích během revoluce.	Neutrální přístup ke kapitalismu. Neutrální, objektivní hodnocení dnešní společnosti.
Tomáš Novák	Neutrální přístup ke komunistické ideologii, spíše s tendencí některé věci kritizovat.	Zastánce kapitalismu. Po převratu začal samostatně podnikat, využil tak klasicky znovunabyté svobody v 90. letech.

Příloha 3. Výpověď Jakuba Procházky o událostech 17. listopadu 1989.

„Já jsem tam tu atmosféru vnímal takovou, že všichni čekali, co bude, tam to bylo cítit ve vzduchu. Na tom Albertově tam byly projevy a najednou ta skupina lidí se spontánně rozhodla, že se půjde na Vyšehrad, protože skončila oficiální vzpomínková demonstrace, ale nikdo tam vlastně nechtěl skončit, všichni cítili, něco se prostě musí dít dál. Tak jak funguje ten dav, tak najednou byla myšlenka, jde se na Vyšehrad, šlo se na Vyšehrad. Tam byly zase nějaké projevy, to bylo neformální, samozřejmě už tam nebylo tolik lidí a z Vyšehradu se šlo směrem dolů a šlo se do centra (...) A tam už začali být policajti a začali se přidávat někteří lidé, naopak někteří odcházeli a to trvalo několik hodin. A vznikla myšlenka, že se půjde hromadně na hrad. Tam byli nějakí oficiální organizátoři, které schválil svaz studentstva KSČ a ti to řídili. (...) Nějak se vykřikovalo a nakonec se ten dav nějak pohnul a šel. Možná ho někdo, ať už z policistů, někam navedl. Říkalo se, že ten dav byl schválně naveden tam, ale to jako účastník nevíte. Tím davem se pak neslo, jde se na hrad, tam bude demonstrace, ale nikdo jsem nevěděl, jak to dopadne. (...) Před tím Národním divadlem jsme narazili na konvoj policistů a bylo to zatrasené. A tam jsou takové ty klasické fotky. Já jsem byl v tom podloubí, jak je dneska ten pomníček. Ty klasické fotky jak tam ti studenti dávají ty kytky za to a v podstatě obě strany čekaly, co bude dál. Ti policisté to byly už ty pohotovostní jednotky s těmi štíty, tak čekali na rozkaz. A ten dav, to byli hodně studenti a mladí lidé a bylo tam i si myslím dost provokatérů, kteří prostě čekali, co bude dál, jaké dostanou rozkazy. Tak se tam sedělo, skandovalo se „SVOBODA“, „MÁME HOLÉ RUCE“. (...) V zásadě pak si ti študáci sedli a začalo se to napětí postupně stupňovat, protože všichni čekali, že to nějak skončí. Že ti lidé se nerozejdou a ti policisté na to budou muset nějak reagovat a k průšvihů to začalo směřovat v okamžiku, kdy z druhé strany začali vytvářet zátoku tam u obchodního domu Máj. Tam se to začalo uzavírat a v tu chvíli bylo jasné, že to bude hodně tvrdé. Nikdo jsme nevěděli, jak to bude. Víím, že jsem tam byl s kamarádem a ten třeba odešel. Taky jsem to zvažoval, protože tam už byly z obou stran transportéry a nebylo dlouho před tím, co rozstříleli Číňani to na tom náměstí a v tu chvíli opravdu nikdo z nás nevěděl, co

se stane a nevěděli to ani policisté. Kdyby tam padnul výstřel, tak to mohl být opravdu masakr. Ten masakr to nakonec nebyl, ve finále to dopadlo tak, že hlásili ať se lidi rozjedou a nebylo kam a začali ten dav postupně stlačovat. Takže tam pak byly chvíle, kdy opravdu to vypadalo špatně, nedalo se dýchat a začalo to ty lidi mačkat na ty strany a teď to opravdu vypadalo, že nás tam prostě rozjezdí, že to dopadne krveprolitím, takže samozřejmě vypukla taková hysterie. A v tu chvíli už si myslím, že tam ve finále mohlo být tak 3000 lidí. V tom finále stlačili ty lidi a začaly tam vznikat takové potyčky a začali lidi omdlívat a mít problém, tak v tom okamžiku oni uvolnili průchod jenom tím podloubím a tam si stoupli ti chlapi z té jednotky a tam ty lidi vypouštěli a u toho je řezali. Takže já si z té chvíle vybavuju to, že jsem probíhal tím průchodem (...) Já jsem strach neměl, určitě jsem musel koupit nějakou tím železným obuškem. Neměl jsem boty třeba potom. Vůbec nevím, jak jsem o ně přišel, ale nebylo na mě nic, neměl jsem žádné modřiny, nic. A utekli jsme. Tam jediné místo bylo v té Perlové ulici. Každý se snažil někam utéct a tam byl jeden dům, kde nějak střídavě to chodil jeden člověk odemykat, aby tam ti lidé se mohli schovat a střídavě to zase nějaký aktivní zamykal. Nicméně někde tam v prvním patře nám nějaká rodina otevřela dveře, asi dvacet se nás tam v tom bytě sešlo a čekalo se, co bude dál, protože nikdo nevěděl, co. Takže tam se potom řešilo, tam jsme byli dalších pár hodin a teď už se řešilo, jestli utéct někde po střeších, vůbec co bude, protože to byl pro většinu lidí naprosto nový zážitek. Teď tam byli študáci, byli tam starší lidi. No a pak někdy v noci, kolem jedenácté hodiny se to na té Národní vyklidilo, takže my jsme pak utekli a někdy jsme se ve dvanáct dostali domů. Hodně zlomový okamžik byla ta fáma, že tam zemřel ten student Martin Šmíd, protože v ten okamžik to byl vyloženě psychologický moment, kdy ta mlčící většina řekla to ne, naše děti nám vraždit nebudete a svým způsobem to teď zpětně chápu, že to bylo takové porušení té smlouvy „Vy nás necháte a my vás taky necháme“, a v ten okamžik se stalo něco opačného, než oni tou provokací zamýšleli a celé se to zlomilo.“¹

¹ Rozhovor s Jakubem Procházkou, aprobace biologie, tělesná výchova, vedla Jana Kozáková dne 13. 11. 2015, uloženo v archivu autorky.

ZČÁSTI PRAVDIVÁ DEMAGOGIE

- Nosil sluneční kšilt a raskečila mu kožní vyrážka.
- Nosil klobouk, někdy šepici, a vypadaly mu vlasy.
- Nosil helmu a vypadl mu nosek.

Čím důmyslnější ochrana proti něčemu, tím intenzivnější jsou vedlejší procesy způsobující menší či větší ztráty duševní a jiné, někdy dokonce i ztráty vlastní osobnosti. Vlastní uspokojení není všechno a může být dokonce škodlivé, proto nehledejte výhody patřičných kontinuitu přírodních a společenských pravidel.

Kdyby mi vojíci zežuli přemýšlet, nezůstal by u vojska ani jediný

Bedřich II.

Právo, které mají občané shromažďovat se kdykoliv a kdekoliv, aby se zabývali veřejnými záležitostmi, je vlastní každému svobodnému národu; bez tohoto posvátného práva se stát rozkládá a svrchovaná moc je zničena. Neboť jakmile občané ztratí možnost se shromažďovat, zbývají ze státu pouze izolovaní jednotlivci, národ už neexistuje.

NEUSKUTEČNĚNÝ ROZHOVOR

Stáli jsme tam naproti, tobě sedmáct, mně sedmáct. Vypadal jsi o nějaký ten pátek starší, takže bys měl mít relativně více rozumu, ale co je platný rozum, když za tebe rozumují jiní.

Chtěl jsem si s tebou popovídat - o ženských, o fotbalu a vlastně o životě.

Měl jsi na sobě zelený kabát s hnědou podšívkou a držel ses na mně. Tvou hlavu zdobila bílá helma, což tvému výrazu dodávalo větší důležitost a ve mně vyvolávalo strach.

Ano, milý příteli, ty v ochranné přilbici a teplém kabátě, já ve starém klobouku po dědovi a s bundou pod níž se skrývalo kvádru do tanečních. Do těch jsem ale nešel, chtěl jsem si s tebou popovídat - popovídat se svičkou v ruce, s kytkou za klopou a s čistým svědomím. Jenže to nevyšlo. Dětil nás štít a tvůj pendrek. Mohutný bílý pendrek, kterým ses oháněl ve jasnou boje za nás šťastnější zítřek? Tví kamarádi používali elsného plynu, nadrželi do nás obrněnými transportéry, zaháněli do chodeb, ze kterých nebylo úniku. Jenže jste si neuvedomili, že morální síla se nedá vynutit ani rozjezdít, ale...

Chtěl jsem si s tebou popovídat.

CUCÁME

Cucej bombón
cucej a lehni si
Cucej: Lež:
Mo ták
proč né?
Hóóó

cucej: Lehni:
Pomr - aby ses nekous:
Všichni už cucáte
a jí?
Pomelu
no už taky
vlastně

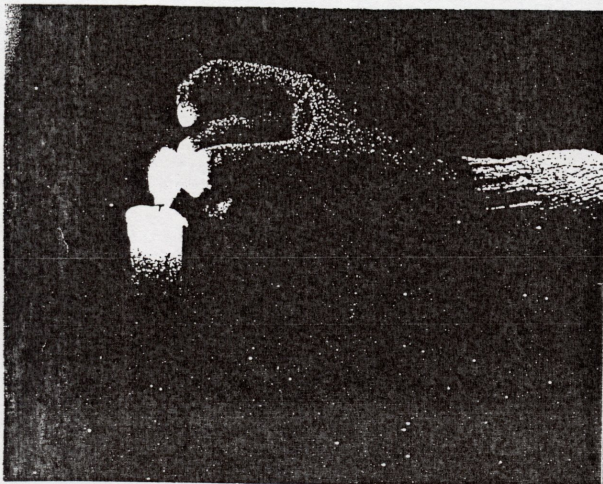
Nebe - Růže - Cesta

Nebe se bortí, mraky se topí
Sklání se k zemi nebeské stropy.
Pálí je ve dvě střepiny blesků:
Strachu a bázně - bez potlesku!

Růže je štěstí, v zahradách kvete
V zahradách, kterých nedojdete
Kořeny krví živí se z půdy
A ze svobody... (o té až druhdy)

Cesta mi svítí! Oblázků leskem
Ve světle noci přebíjí steskem
Samotu o půlnoci ---
Je horší bát se pravdy, nežli moci!!!

10. 10. 1988

*Apel
noci*

ZA SRLEM

Ecce homo
- hele tamhle ve výloze

Papoušek tluče na imaginární skleněnou tabuli
jen tak řemeslně

aby se neřeklo

Papoušek zcela podřízený nákonům džungle
vyžívá se v hypochondrii

těšoucího skla

Papoušek tvrdí

že ukradli mu křídla

a tak sedí na zemi

a srdečně se objímá s gravitací

v duchu vidí

skleněná

člunky

zaboční

ve svém

těle

a

své

tělo

nehybně

plavoucí

krvavé řece

- Střeží se opustit výlohu

ecce homo

Homo ecce

JAK TO ZAČALO

17.11.89

MY JSME
NECHTĚLI
NÁSILÍ ☺

DAVALI JSME
VAM KVĚTINY

VY JSTE NA
NÁS VYTAHLI
OBUŠKY!

Již několik dní před MDS se ve škole objevovaly různé letáky vyzývající k účasti na manifestaci organizované NSV, MYSM a MVR SSM. **PÁTEK** Od rána se u šatny vyrábělo pět transparentů... / **OPRAVU PŘESTAVBU, DIALOG/GIMNÁZIUM** **NE NÁSILÍ, NECHCEME KDI V PLOTĚ,** **NECHCEME VLÁDU JEDNÉ STRANY /**

Ve vestibulu metra Karlovo náměstí se nás sešlo více než padesát... „Šli jsme tam se strachem a pocítili svobodu. Potom jsme jen plakali a utíkali a nevěděli nic.“ **SOBOTA** Jeviště vypadalo tak, že tam byl dlouhý balící papír, na kterém bylo napsáno - "republika - vše veřejná". Potom nastoupili všichni herci na jeviště a ředitel promluvil. Apeloval na lidské svědomí, na morálku, na humanitní zásady každého z nás. Vyjádřil též stanovisko zaměstnanců Realistického divadla a vůbec pražských divadel, které se do této chvíle připoji-
a. Toto prohlášení přečetli studenti DAMU, kde

řekli své obavné zkušenosti z páteční demonstrace. Nakonec se zpívala státní hymna. A tak to vlastně probíhalo ve všech divadlech.

Motiv ležel už dlouho bezmocně v našem vědomí. „Bojím se... bojíš se... bojíme se o sebe. Chci si pomoci, a proto to dělám. Chceš si pomoci, a proto to dělám. Chceme pomoci všemu a všem.“

NEDELE Před kavárnou Slávie se nás sešlo deset. **I náš plán je hotov: S T Á V K A.** V noci několik studentů sestavuje dopis adresovaný vedení naší školy.

PONĚLÍ Už od půl sedmé postávali před školou hloučky studentů, kteří se stačili během večeraj-
ška svolat. Pan ředitel sice není student, ani ho nikdo z nás nevolal, ale přesto zde byl jako první. Postupně přicházeli ostatní. Od vedení jsme v tuto chvíli požadovali jediné: nechte nám čas do osmi hodin; veškeré kontakty učitel - žák zakazujeme. „Kdośi počítal čas a my strachně po-
spíchali. Kdośi odpíkal čas a přitom sfoukl naše svičky a děti částečně dialogu šly tam, kde nikdy nebyly!“ A jsou tu ti, co to potáhnou a vědomím, že mají co ztratit... Představili se a pověděli, jak dostali nakládačku, o morálce, o svědomí a humanitních zásadách. Chtěli... a zji-
stili, že nejsou sami...

Profesoři se odcházejí domluvit a my utváříme stávkový výbor. S polednem začíná D I -
S K U S E /organizace stávky/.

ÚTERÝ Ráno znovu plně obav. „Někdo z posled-
ních sil vytvářel do ampliónu: ROZEUDETE SE!
ROZEUDETE SE!... a sám pomalu ustupoval. A žval
i horší věci...“ V deset domlouváme konečnou
formulaci prohlášení pedagogů gymnázia, které
je posléze profesory odhlasováno.

Mezitím před budovu školy přišlo asi
100 učů z PSO, kterým jejich ředitel sdělil,
že není o čem diskutovat, ať se učí. Poté, co se

rozhodli vyjít do ulic, prohlásil, že je mu to jedno. Zástupci našeho SV je odvádějí zpět před školu.

„Někdo z posledních sil...“ Sílí se zpráva o stahování vojáků ku Praze, a proto na Václavské náměstí jdeme organizovaně. Dozor nad námi si mimo své povinnosti berou někteří profesori. Perfektní organizace nám vydrží až do pondělí.

STŘEDA Na škole se konečně smí objevit čs.vlajka a transparent a nápisy: STÁVKA STUDENTŮ S PODPOROU PEDAGOGŮ. Přicházejí

první hosté: pan Haničinec a pan Lukavský. Vybít ve škole kontinuitu shromáždění v souladu s spoluprací!

ČTVRTEK Diskuse se přenesla do suly a tělocvičny. Výtvarníci si na chodbě v prvním patře zřizují dílnu - dělají se transparenty, nápisy a rémáčky ke zvýraznění nejdůležitějších zpráv vyplývajících z centra Prahy.

PÁTEK Kula již ráno. Co v sobotu a neděli? Ispujeme pro stávku- budeme ve škole. Diskuse, přednášky, znovu se promítá videokazeta ze 7. 11. 1989... Hodně lidí jede na venkov - kula se mění v tiskový středisko- pomocí stroje, počítače a cyklostylu šíří letáky.

SOBOTA Diskuse mají stále větší úroveň. Všichni jsme zde již trochu unavení. „Co toho nějak moc najednou, denně něco nového, to tu

ještě nebylo...“ Kdožine prohlášení ČF a rozduvám jej po [redacted] Společně jdeme na odpolední demonstraci na Letenskou pláň. S sebou máme čs. státní vlajku a "prvnáňový" transparent [redacted]

NEDELE Poslední den stávky. V novém stylu. (Bude zítra vína, ale co za týden, za měsíc? Únavy zatím přibývalo... „Pořádně se vyspíte a ráno do školy...“

PONDĚLÍ Snažíme se učit. Po desáté odcházíme první třídy na oběd, jelikož také ve školní jídelně budou stát...Ižasně před dvanáctou již všichni stojíme před školou. V poledne se rozzačí kláskony sut, stojících opodál. Minuta ticha ve vřechy oběti násilí a teroru a Československá státní hymna. [redacted] se připojilo k manifestovní generální stávce.

17.
27. 11.

Chceme se učit jinak - lépe,
chceme se učit říkat pravdu
a poslouchat pravdu,
chceme se učit mýlit se,
ptát se a odpovídat.
Co by l o už se neomí nikdy

Jiří Bartoška:

(17. 11. 1989 směrem nr. Vyšehrad)

"Co vás sem přivedlo?"
Situace, která nastala a zjištění, že už nemá cenu psát a podepisovat petice, je to příliš kabinetní. Teď je potřeba vyjít do ulic a celou věc dodělat.

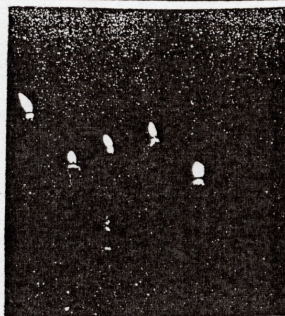
"Myslíte, že je to věc pro-spěšná?"

Určitě jo. Už se o tom dneska mluvilo, že je potřeba překonat tu obrovskou únavu, která ve společnosti trvá. Nejsem politik, nemůžu říct co a za jak dlouho se změní, ale myslím, že to nebude trvat věčně.

"Máte prý nepřijemnosti..."
Ále osmadvacátého dopoledne jsem byl preventivně zatčen, jinak jsou to spíš úřední formality.

"Nejste promítán v kinech, v televizi vás nepouští..."
Jo. Nastala absurdní situace z trezorů se uvolňují filmy ze šedesátých let, aby bylo znovu co dávat. Jinak - máho hraní v DIVADLE NA ZÁBRADLÍ se to nijak nedotklo.

22. 11.: Jiří Bartoška je mezi podepsanými pod prohlášením Občanského fóra.

Jiří Lábus:

"Proč jste přišel?"
Pro totéž, co i jindy dřív...
Je to třeba jako sůl tohle, je to potřeba.

17. 11. 1989 se v povolené manifestaci vyskytlo mnoho zahraničních zpravodajů. I my jsme poskytli informace - tentokrát americké novináře - (Connecticut):

- Počkej - Ahoj
- Ahoj, to je fajn, že tě zase vidím. Ty jseš tady vždycky, viď ?
- Skoro. Můžeš mi o tom tady něco říct ?
- No, je tu určitě mnohem víc lidí než minule (28. 10.). Má to tady zatím jinou atmosféru. Ale myšlenka je stejná -
- chceme svobodu.

17. 11. 89, Praha, ČSSR

6

Jak jsem to viděl já...

V den, kdy slavíme Mezinárodní den studentstva jsem se také zúčastnil pietního shromáždění svolaného k výročí 50 let od tragických událostí v roce 1939, při kterých zahynul Jan Opletal. Předem chci říci, že mi jde o to, podat pravdivou informaci o tom, co jsem skutečně viděl a slyšel. Snažil jsem se zdržet vlastního komentáře, uvedené události ho snad ani nepotřebují. Mlčet o těchto událostech znamená dát tichý souhlas brutálnímu násilí, kterého se nesmyslně dopustila státní moc na mladých lidech, kteří nechtěli nic jiného, než pokojně vyjádřit svůj vlastní názor, a to na studentech našeho gymnázia... Jak tedy šly(z mého pohledu) události za sebou: Asi deset minut před 16. hodinou stojím s květinou a svíčkami před budovou patologického ústavu na Albertově, kde se konala úvodní část shromáždění svolaného vysokoškolskou radou SSM a nezávislými studenty. Shodou okolností jsem asi 5 metrů od řečnického pultu, kam vstupuje v 16.00 mladý muž a zahajuje shromáždění studentskou hymnou "Gaudemus igitur", kterou s ním zpívá i 25 000 lidí (hrubý odhad). převážně studentů vysokých a středních škol. Na plakátech, na které dohlédnu jsou tyto hesla: "Akademickou půdu", "Kdo, když ne my a kdy, když ne teď", "Chceme, že jo, více tý democracie", "Pod stromeček svobodu", "Nechceme násilí". Na zídce za řečnickým pultem stojí mnoho kameramanů a fotografů. Trojice mužů za mnou si na některé z nich ukazuje a snaží se davem dostat k

...jak jsem to viděl já...

7

... Začíná mluvit první řečník, starý muž, stáří a pohnutí ubírají slova na světelnosti, ale obsah je jasný. Mluví o potřebě bojovat proti násilí a nesvobodě, vzpomíná tragických událostí před padesáti lety, jichž se účastnil. Končí se bouřlivého potlesku davu, následují se skandovat první hesla, vesměs radikální. Jako druhý vystupuje akademik Kotátek a "matfyz", Frondějí moudrá a uvážlivá slova zkušeného muže, který radí studentům ne dělat a radí studentům ne dělat a radí studentům ne dělat. Obrovské ovace provází celý jeho projev. Dřívější řečník, zástupce vysokoskolské rady SSM, provádí při nástupu píknat. Na několika třízvitých věšcích je píknat tak silný, že nemůže pokračovat. Slova o nějaké "nezávislé" student a vyzývá všechny, aby učinili předchozímu řečníkovi skandovat projev. Lidé se pokoušeli skandovat, ale po skončení je řečník znovu vypískán. Zástupce SSM byl jediný, jeho zářezárodní vypískalo. Poslední se nějak slova

Martin Klíma za nezávísle studentské aktivity. Začíná slovy: "Nechceme dnes jen písně vzpomínat, ale udělat i něco pro současnost a ještě více pro budoucnost." Mladí lidé bouřlivě vyjadřují svůj souhlas, Martinovi se třese ruce zámcu i varušením. Poté se vydává přívod v masivní větrná měřena k ulici "Na Slupi", kde se na chvíli rozpáde. Část chce jít nejprve na Vyšehrad, ostatní chtějí rovnou na

"Václavák". Nekonec jsou všichni na Vyšehrad, zapalují si svíčky. Na Vyšehradě se kladou květiny u pomníku Karla Hyka Máchy i jinde. Před tím vystupují první řečníci. Hesla, která lidé skandují na Vyšehradě jsou důrazná, ale ne apokalyptická. Vyzývají k násilí "Svoboda", "Svobodná volba", "Pod střopcešek demši", "Nechceme... (jmena států)", "Nechceme násilí", "Svobodu politické vůle", "SSSR - konečně náš vzor" a další. Odtud jde přívod roztrhaný do několika skupin dolů o Vyšehradskou ulici směrem ke "Karlovu náměstí". Tam se však již nedostane. Na konci "Vyšehradské" stojí mlčenlivá hradba mužů v bílých helmách a s obušky. Chlápci 17, 18 let a chladným očima. Ranami obušků zatlačí přívod o kůň spítky. Lidé zvedají ruce nad hlavu a volají: "Máme holé ruce", "Nechceme násilí", "Nechte nás projít", "Pojďte s námi", "Vy nás

8
pro někoho vyběhnou, dav se snaží dotyčného chránit. Jsou první zatčení a ranění. Každý zákrok "pořádkových" sil je provázen silným pískotem, který působí velice zneklidňujícím dojmem. Lidé si sedají a skandují další hesla. Po čtvrt hodině se průvod obrací a míří k nábržeří. Cestou jsou vyzýváni občane sledující vše z oken, aby se přidali slovy: "Češi pojďte s námi", "Přestaňte se bát". Objevují se i poněkud švejkovská hesla typu "Šašitům rolničky" (lidé cinkají nad hlavou klíči), "Vylezte z hospody" (před restaurací) aj. Nad davem se objevují ruce s prsty ve tvaru "V". Na nábržeří se zástup lidí podobá vřelici se sněhové kouli. Balí na sebe další a další lidi z domů, tramvajů i okoloidoucích. Ve chvíli, kdy jsem na Palackého náměstí nedohlédnul konec zaplněného nábržeří vpředu ani vzadu. Velice střízlivý odhad: 50 000 lidí. U Národního divadla zástup skanduje: "Děkujeme heroům" a "Národ sobě". Zatačíme po Národní třídě. Před "Májem" pochod končí známou hrdobou pořádkových sil. Lidé se zastavují, zvedají ruce nad hlavu a volají: "Máme holé ruce", "Nechceme násilí", "My jsme tady doma", "My jsme ve veřejnosti", "Vy nám máte sloužit" "Už se nebudem bát" a mnohá další hesla. Lidé střídavě sedí a vstávají, zpívá se státní hymna a žádá se odstoupení vlády a stranických šinitelů. Nikdo zatím netuší, co se tu asi za hodinu odehraje. V davu vidím několik studentů od nás, vesele mě zdraví. Chvilí se zdánlivě nic neděje. Ale omyl! Edyž se otočím, vidím, že kus za Národním divadlem je průvod roztržen kordonem pořádkových sil a jeho přední část, kde jsem i já, se ocitá

uzavřena. Postranní ulice jsou též uzavřeny. Amplián

ky každého, kdo jim přijde pod ruku. Na ulici se objevu-

vyzývá k odchodu směrem k nábržeří, lidé pískají, opět se ozývá: "Nechceme násilí". Zpívá se státní hymna a zvedají se spojené ruce. Jednotlivci jsou zatím bočními ulicemi pouštěni ven, dav je třeba poněkud zmenšit... Objevují se muži v červených baretech a maskáčích, zřejmě "paragáni". Na nohou ostré vysoké boty, budí ještě menší důvěru než muži v helmách. Lidé se začínají postupně vytrácet do okolních ulic a domů. Za okamžik bude dav již dostatečně malý a nikdo se ven nedostane. Jsem uzavřen ve stále hustším davu před podloubím u hudebních nástrojů. Je slyšet štěkot psů. Závěrečné dějství právě začíná. Mnozí se snaží odejít, ale už není kam. Tlak v davu se stává nesnesitelným. Natlačují mne na auto, chvíli mě drtí, a pak je dav naštěstí tlačěn jiným směrem. Nastupují paragáni. Nemilosrdně mlátí lidi obušky i karatistickými úderky, mladé lidi vesměs ve věku kolem 18 - 20 let, ale i některé starší. Policisté a pořádkové síly mlátí obu-

je krev a zranění lidí. Na okamžik mě dav vyplivne na okraj, a tak sleduji ten pohled z blízka. Do smrti ho nezapomenu. Muž v baretech naskekují jako smyslů zbavení na bezbranné lidi a sráží je na zem, kde je mlátí, některé vlekou k antonům. Nejsem zbabělec, ale vnitřnosti mi svírá tupý tlak a bolí mě hlava. Lidé si i v této chvíli snaží pomáhat, neboť upadnout znamená nebezpečí ušlapání. Pohyb je vyloučen, jsem davem unášen. Někdo křičí: "Sanitku, umírá tu člověk", nic se neděje. Malá dívka přede mnou začíná podléhat tlaku a ztrácí vědomí. Snažím se jí podírat a lokty jí udělat trochu místa. Žena na balkóně nad ulicí je v šoku a hystericky pláče. Scéna, které se rozum zdaráhává uvěřit. Lidé křičí: "Pusíte nás domů" a "Gestapo, gestapo". Náhle zaslechnu hluk motorů a před námi se objevuje obrněný transportér a najíždí do davu. Tuto část asi nikdo ve filmu neuvidí, nedovedu si představit, že by v té chvíli mohl někdo

sořit. Najednou přes někoho
padám, pud sebezáchovy mě
utí se nejrychleji vstát.
Nuž přede mnou mi pomáhá
zstát, ocitám se na krajji
podloubí, kudy vede jediná
cesta ven. Cesta peklem.
Je zde kordón policistů
v helmách a mladí lidé,
steří podloubím prochají.
Náhledá mi to jak ve filmu,
semohu uvěřit, že se to děje
přívě mně. Běším špalírem
požádkových sil a snažím
si chránit rukama hlavu.
Isterou jsem si nešťastně
jen před tím rozbil. Upro-
střed někdo padá. Já přes
ně. Kade mnou se tyčí
policista v helmě a snaží se
ne odvléci ven z podloubí.
tráím botu, dolší lidé
adají přes mě. Podařilo se
i vstát a uvolnit se.
onečně jsem venku a spě-
m do boční ulice. Boží,
s špinavými kalhoty,
undou. Na konci ulice je
pět řada mužů v helmách.
za váhání vlezou do první-
o průchozu a snažím se
ylézt na střešku. Najde to
racin se do domu a zkou-
m spolu s dalšími klepat
a dveře bytů. Konečně se

jedny otvírají. Uvnitř se
tísní okolo 30 lidí, kromě
jiného i čtyři studenti
z našeho gymnázia. Vítáme
se jako staří přátelé,
dnes jsme všichni spolu
a na jedné lodi. Snažíme se
i vtipkovat, mám prý
zopakovat krvavé skupiny.
To asi půl-hodinu se
pokouším v ovičkách od
jedné studentky projít za-
dom na metro na Můžství
Republiky. Cesta je již

volná. Na ulici jsou kaluže
krve. V diváckých ovičkách
s v zmařených kalhotkách vypa-
dám poněkud neobvykle, ale j-
mí to jedno. Domů jsem doru-
zil již bez problémů asiv-
půl jedenácté, minulá udlo-
oti na mě sedí jako noční
mšna. Kouří 17. listopad 89,
Mezinárodní den studentstva
v Praze.

STÍNY

Jak rád bych - co bych rád?
Mítu to, všichni to cítíme -
co bychom rádi. A nedá se
lapsat jak bychom byli šťastní,
kdyby se nám to podařilo.
Co se nám má podařit? Všichni
o více. Všichni, od nejmlad-
šího do nejstaršího. A jáma-
vesí němi mladšími a těmi,
kdo nás učí, zanikla. Zanikla
i všichni více, co chceme, co
se nám má podařit. A víme, že
chceme dobrou věc pro všechny,
pro všechny v této zemi, ne
jen pro sebe. Jáma zanikla -
u celý týden, ale možná na
věčnost. Všichni jdeme za jed-
ním. Někteří jsou již poučení
: minulých let a stále na ně
oléhá stín obavy. Dvacet let
: možná déle. Pro jiné je to
první krok. Někteří věří, jiní
nevěří, někteří by chtěli vě-
řit, další jsou přesvědčení.
Všichni jsou máma společnou
udějí, tu naději, která nás

spojuje, naději, která tvoří
most nad jámou mezi námi, a
která nám dovolila, sbychou
na nás z obou stran vstoupili.
Unese nás? Co když ne, a zří-
tina se do té jámy a
...Ne! Ne to nesmíme vyslet.
My musíme věřit, to je naše
posinnost a poslání.
Ale někdo, někdo nám nevě-
ří, ať by rád. Ach, ty dlou-
hé, táhlé, šedé, prašivé, krva-
vé stíny dvaceti let! Ale
jsem tu přece i jiné stíny -
silnější a pomstyhtivější,
které nedoléhají jen na ty
sterší, ale na všechny lidi.
Jsem týden staré. A právě tyhlo
stíny nás strkají do zad a pra-
ví nám: "Jděte a neovzdávejte se,
musíte svítit, kvůli nám,
kvůli spravedlnosti. Vapomen-
te si na ty, kteří leží v ne-
mocnicích."
A tyhle stíny - ty jsou čerstvé
a silnější než ty dvaceti leté.
Nemůžou však tlačit do zad to-
ho, kdo o nich neví. A neví o

ních mnoho, přemnoho lidí. A
ti se o nich musí dovědět -
musí! Ale jak? Jak, když ti, c
proti nám stojí, používají ne
lidských prostředků? Vždyt exi-
tuje nějaká cesta. Musí po ní
však jít všichni, úplně vš-
chni, koho několik dní staré
stíny tlačí do zad. Musí se na
tu cestu vydat i ti, na které
doléhají stíny dvaceti leté.
Nechci, aby se na ně zapomenli.
To ne. Samozřejmě, každé sku-
šenost je dobrá. I špatná a z
skusamost je dobrá. Ale nesmí
nás odrážovat. Nemo zastavova
Nemo nutit nevěřit. Ba právě
naopak. My musíme věřit a dom-
tit stíny, aby tlačily do zad
všechny lidi. Ať budou tlačit
všechny do jednoho z těch, c
mají lídkou duši a srdce a
chtějí pravdu, které by věřil:
všichni, pak musíme svítit
to je jediná cesta - cesta, k
rám věřit.

23. 11. 1989

Absolutní neochopnost soustředěnosti. Neustálé přemýšlení o 17. listopadu, ale ne roku 1939 nýbrž o 50 let později. Do paměti se mi vrací projevy; hesla a celková atmosféra veřejného dne. Úsměvy lidí dívajících se z oken domů, muži, ženy i děti, kteří se přidali k masovému průvodu nejen studentů, ale i zástupců všech generací. [REDACTED] savraždění těch, kteří se dožadovali svých práv v roce 1939. Cestou z Albatova na Vyšehrad se neustále opakovala hesla. To byla jediná forma dialogu. Mnohá skandovali všichni. Avšak z těch, která požadovala odměnu od vlády, propuštění politických vězňů, zrušení IK, občanská práva a svoboda se přidali všichni. I ti, co k davu nepatřili stáli na stanicích nebo se dívali z oken. Věta "Češi, pojďte s námi" přivedla během cesty další tisíce lidí. Další jsme se dořadu, byli jsme šťastni, hrázeli se za ruce a smáli se.

Na Vyšehradě při zapálených svíčkách se zpívala státní hymna Československá. Na pamětní desku jsme položili květiny, svíčky a šlo se dál. Národní hrstka vystřídaly obušky a transportéry. Hesla "Káma holé ruce", "Kachnecem násilí" napomohla. V té chvíli jsme se hodlali bojejit. Kuseli jsme. Přiblížili jsme se k trojřadí "bílých helm" ve strachu a se stuhlými těly. "Haneba", "Jděte pracovat", "Vejte Češi" jsme slyšeli za zády a snažili se projít. Kárně. Jen se rozkročili a tvrdě řekli "NE". "Vy chcete, abyhomo tu nebyli, ale domů nás nepustíte?" "NE". Kezšlo znovu se dohadovat. Otočili jsme se na druhou stranu a prošli ulicí, která byla náhodou nezatarasená. Ještě jsme se otočili a viděli masu lidí sedících na zemi se zdviženými rukama a zapálenými svíčkami...

svědecké

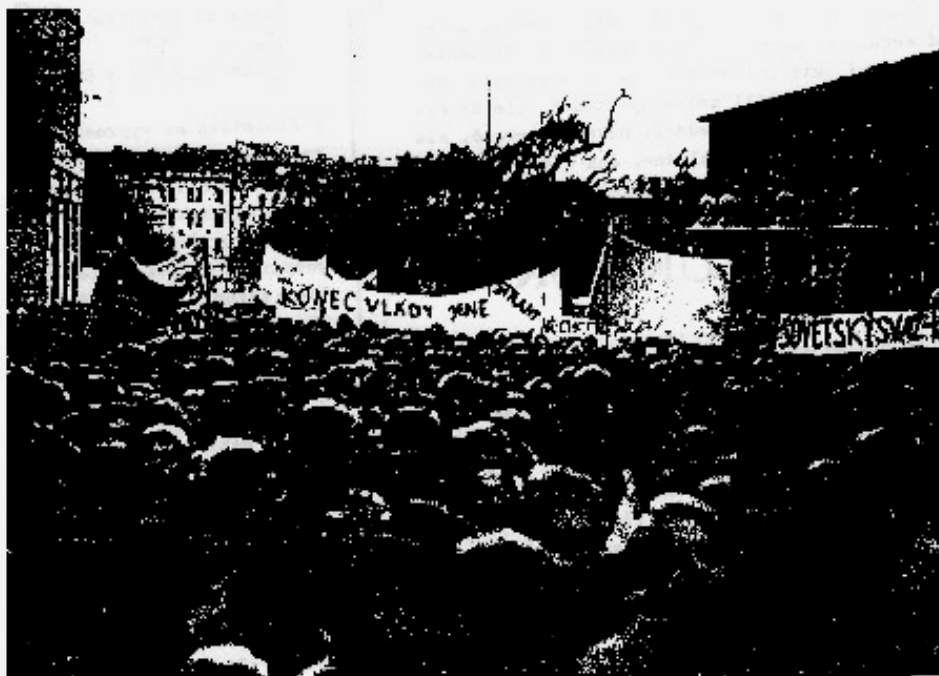
Co, co se odehrává na Národních třídě, připomíná scénu z faktuálního filmu. Ve štítěci policisté a na jejich helmách se odrážejí plamínky svíček. Armáda robotů postupuje nemilosrdně vpřed. Vzduchem se vznášejí pentrekry. Skelné oči snad ani nevidí ty, které puže tak tvrdě mlátí. Stroje jdou dál. A lidé se bojí, bojí se o život, ustupují, ale nemají kam, telo je na těle četa lapou po vzduchu, nehy nenacházejí pevnou zem, runou zoufale hledají oporu a doukava se rozírají o zdi domů. Látka se třásí...

Transparent: "MA NÁSTIL", držení víc než půl hodiny těm nelidským tykotem před očima, zauzel. Na zemi leží apřeházané a rozdrapané květiny, které lidé nantkovali za policejní štíty. Zmračené svíčky stále svítí, lidé křičí bolestí a strachem, dluž se zbarvuje krví.

Hrozně se bojí a schovávají se v nejtemnějším koutě jedného dvora. Stírá se okno: "Tady se nikde nechovejte, to máte namý!" Práděsk!!! Někdo vylétná na gorále a volá: "Tady to půjde do dalšího domu. Kdo jde se mnou?" Tuliče zazní dusot nohou. Štěkot psů a bolestné výkřiky. Jdeme všichni. V černoderné tře balancujeme na zá přidrůujeme se řícky, spoznáme se do prázdna, skládáme: klepadlo. Na nejobtížnějších místech vám naprosto samozřejmě pomohou ostatní. Jme už všichni dole. Když se u dveří, které snad vedou k náohraň, objevuje žena v tláčích. "Tady nemáte co dělat!" - a zamyká... "To není noční, tohle přece nemůže nikdo ušlat?!", ptáme se zoufale jeden druhého. Pak

Prohlášení

spíme do dveří, které chvíli vzdorují, ale nakonec povolují, hrneme se do domu a běžíme, běžíme jako o život - a možná doopravdy... o život... Nejvíce se kupodivu roztřesu u domu, v bezpečí. Teprve když mi všechno dochází. Zvoní telefon, ujišťujeme se navzájem, že se nám nic nestane, ale o tom, co jsme viděli, nedokážeme ještě mluvit.

Prohlašuji, že jsem byl přítomen masakru na Národní třídě v pátek dne 17. 11. 1989. Nebyl jsem v přímém obklíčení /tvr./ pořádkových jednotek, stál jsem v úrovni obchodního domu Máj. Jelikož jsem stál na vyvýšeném místě, viděl jsem dobře, co se dělo v místě obklíčení.

Z davu demonstrantů byl vždy vyrván jedinec, který byl dvěma až třemi příslušníky PJ nebo StB brutálněm způsobem dovláčen k policijním áviím, o které byli odtaženi až do stráty stability. Když dopadli na zem, byli bítí pandreky a kopáni těžkými botami. Poté je příslušníci PJ prořezávali a naložili do ávií. Útokům se nevyhnují ani hloučky lidí v úrovni O.D. Máj, které skandovaly: Pusťte je, pusťte je. Muži v přilbách se proti nim několikrát rozběhli a kdo nebyl dostatečně rychlý, byl zbit pandreky, legitimován, případně naložen do ávie. Tento postup se muži v přilbách neštíteli použít ani proti ženám a dětem. Přímý zásah transportéři a vojáci v rudých baratech jsem neviděl, ale viděl jsem je odjíždět. Na místě rozehnané demonstrace zůstali: částečně odřívá, roztrhané transparenty, vosk a kaluže lidské krve.

Ta situace byla skutečně vážná, vypadala hrozně. Mohu vám říci, že okamžik před tím, než jsme opustili Národní divadlo, z té pravidelné ranní schůze činohry, došla zpráva z ÚV, že padla čínská varianta řešení, která byla připravena a vy víte, co to je. Říkám to proto, abyste neměli zbytečný strach, ale ne aby jste proto uvolnili své jednání a jednali nekontrolovaně, ale chovejte se prosím vás maximálně uvolněně. Jak říkal Jan Werich "doufejme, doufejme".

RADOVAN LUKÁVSKÝ

Podívejte se, je to pro mě zvláštní pohled. Mám celou tu dobu trochu pocit, že se dívám, nebo že jsem účastníkem nějakého filmu, který někdo najednou přestřihne a bude tam oznámeno - A TEĎ JE KONEC--My si nyní v divadle připadáme, v těch kancelářích jako v revočních štábech, jak z filmu. Přátelé, já mám na srdci jednu, velice naléhavou prosbu. Já mám vnučata ve škole a vím, jak už v nízkých třídách, se vytvářejí klany násilníků. Vytvářejí se tvrdý čtyři chlapců, kteří uzurpují třídu, kteří dokáží zbit moji vnučku. Že když se někdo ozve ve třídě s nějakým rozumnějším návrhem, než momentálně má ten klan násilníků, tak je teď tvrdě umlčen, je mu vyhrožováno a je trestán. Víte, když od nás odešli nacisté a my jsme měli pocit, že jsme se s tímhle vším již vypořádali, že s fašismem je konec všeho násilí, vyšla knížka francouzského autora - "Hitler v nás". A my si musíme uvědomit, že to není výsada Němců, ani fašistů, ani nacistů, ani stalinistů, že v každém, a nebo v každém druhém je určitá dispozice vyrovnávat se násilně, pomstychtivě, nevráživě s každým, kdo s ním nesouhlasí, nebo kdo se mu zdá být trochu jiného názoru. Přátelé, tohle by pro vás mělo být poučení, že byste v sobě, měli vymýtiti všechny tyhle impulsy. My hrajeme divadlo, které je už staré 2800 let. V nejprvnějších dobách, co myslíte, že dělalo divadlo od počátku, to dělalo divadlo od počátku, co dělalo Aischilos, když psal svou Oresteiu, víte o co tam šlo? V té době vládl ve starém Řecku řád krevní msty. Jeden rod urazil druhý rod, a teď vyražovali. Vy se to dovíte z dějin. Co dělal Aischiles, první z obrovských dramatiků světa? Napsal hru proti krevní mstě, proti násilí a pro ustavení státního soudu. Na aeropágu se sešel sbor starců a tam, měli všichni přednášet svoje spory a měli se podřídit tomuto soudu. Podívejte se, jaká je to obrovská kultura. 2800 let stará a je to kultura, které my herci rádi a s hrdostí sloužíme. My jsme se ve všem počínání snažili o zákonná řešení, my nastavujeme zrcadlo světu, ale nastavujeme zrcadlo světu, aby lidé, kteří přijdou do divadla si uvědomovali, jak nesmyslné jsou všechny tyhle spory, jak nesmyslné jsou vášně, které člověk neovládá a které ho vedou ke špatnému jednání.

"Objektivní zpráva ze
17. 11. 1989"
/psáno pro ČTK a RP/

Z Albertova se vypravil průvod studentů na Vyšehrad. Již cestou se studenti nezdrželi provokujících a pobuřujících hesel, které jsou v záadním rozporu s našimi socialistickými zákony, zejména ústavou /např.: skandování hesel "Svoboda", "Lidská práva", "Chceme znát pravdu" atd./.

Odtud se průvod spontánně vydal do centra Prahy, neboť na Vyšehradě byl k této provokaci vyzván protistátnními živly, členy mnohých protisocialistických organizací finančně nancovaných ze zahraničí. Za pochodu na Václavské náměstí byli kolemdoucí chodci donucováni připojit se k demonstraci pod pohrůzkou násilí. Studenti nejenže omezovali dopravu v hlavním městě, ale i záměrně poškozovali veřejná zařízení a působili rozsáhlé výtržnosti doprovázené majetkovými škodami.

V tomto počínání studenti pokračovali i přes dobře míněné domluvy příslušníků STB, kteří obětavě plnili svou občanskou povinnost. Není nutně podotýkat, že za tyto snahy byli studenty surově umlčeni.

Na žádost mnoha občanů z Prahy, které tato demonstrace oprávněně pobuřovala, byli povoláni příslušníci vojsk MV, aby, opět sjednali žádoucí pořádek. Průvod byl dokonale obklíčen a poté vyzván, aby se rozešel. Když tak nikdo po dlouhou dobu neučinil, snažili se příslušníci MV s demonstrujícími studenty navázat dialog tradičními způsoby. Ze strany manifestujících byl opět násilně zadržán. Pak byl započat útok na uniformované příslušníky MV, kteří se nebránili. Bylo jich bezpočet zraněno, někte-

ří vědně. Potom studenti rozlévali po chodnicích a chodbách okolních domů předem do-nesenou červenou barvu, aby navodili iluzi krve.

Na dotazy čtenářů, proč byli zrenění i někteří studenti, odpovídáme následovně: Několik svědků, členů STB, vypovídá, že mezi studenty vznikla hádka zakončená stejnou brutalitou, se kterou vystoupili proti příslušníkům pořádkových sil MV.

Na pomoc bylo povoláno speciální protiteroristické komando "Černé barety" a pomohlo tím vyřešit terorový boj. Členové tohoto sboru pracovali spolehlivě, svou povinnost vykonávali a namazáním vlastního života, zaž jim patří zasloužený dík a vděčnost nás všech. Teprve v pozdních nočních hodinách byl v hlavním městě ČSSR obnoven obvyklý klid a pořádek.

Na motivy článků Rudého práva volně zpracoval

Jiří Schams

Víte, to je v podstatě naše poslání a teď si uvědomte, že 13 dneška v podstatě nejde jenom o vyřízení této aktuální záležitosti. Trochu odbočím, když řeknu, že jsem nově dělal přesně, jak taková stávka středoškolačků vypadá. Já sám učím na vysoké škole. Na vysoké škole se dá učivo dohnat, ale bojím se, když znám osnovy na středních školách, že ty ztráty jsou značné a proto se UČTE!

Víte, že se mluví dnes, na obou stranách, zatím ještě pořád rozděleného světa o Evropském domě. Co je to Evropský dům? Je to společenství evropanů. Evropa, není jenom společenství jednoho světadílu. Evropa je především duchovní společenství jedné civilizace. Tato civilizace má své kořeny v antickém Řecku. A já už 15 let ve Viole říkám řeči některých vynikajících řeckých řečníků. Řečí Démostenovy, Perykleovy a Cice-ronovy.

Podívejte se, co je základem Evropského domu, tedy základem evropské civilizace? Jsou názory těch prvních Řeků, kteří ty základy Evropy položili. Víte, co je základem tohoto prvního evropského smýšlení. Minulý týden jsem byl pozván do rozhlasu, kde jsem vyjádřil svůj vztah k antice. Řekl jsem tam, že v pohledu zpět, ke společným kořenům, není nic zpátečnického.

Jaký byl ideál a model antické společnosti? Jejím středem a mírou všech věcí, byl člověk. Člověk milující moudrost, odtud filozofia, láska k moudrosti. Člověk milující vzdělání a všechno, co člověka zušlechťuje, odtud kultura. Člověk milující mužné cnosti a k nim patřila nejen statečnost, ale i mravnost, odtud etika. Člověk milující krásu, a proto pěstující umění, odtud estetika. Člověk milující harmonii těla a ducha, odtud kalokagathia. Člověk milující rovné, spravedlivé a svobodné občanské soužití, odtud první vláda lidu, demokracie. A ovšem člověk ochotný bránit všechny tyto hodnoty, proti všem barbarům, kteří, jak říká Perykles, ve své řeči nad mrtvými - nic tomu podobného nemají - Člověk milující svou obec, která se nikdy a nikým/citují z řeči Démostenovy/nedala přemluvit, aby se přidala a v bezpečí otročila těm, kteří mají moc, ale pášou bezpráví. Ne, říká Démostenes, Tohle jsou nezničitelné principy, už se o tom dovídáte, a máte někdy možná pocit, že se to narodilo teď, v hlavách současných lidí, nebo vašich otců.

Uvědomte si, že je to 2500 let starý základ evropské civilizace a myslím, že jsou to nosné pilíře toho, čemu se dnes může říkat společný Evropský dům. Je proto potřebné ale i povzbudivé je znát a je krásné se jimi dát vést. Vyberte si z toho. Měli byste do Evropského domu, vstoupit,

jako lidé vzdělaní, s láskou ke krásě a jako lidé milující spravedlivé a rovné soužití, kteří každému přiznávají právo na jeho názor, nikoho předem nepodceňují, nikoho neodsuzují, ale jsou schopni demokraticky se o všem dohodnout. Já bych vám přál, aby se vám ve společném Evropském domě bydlelo krásně.

22.11. 1989 - kráceno

Hlava mi třáslá, myšlenky se mi motaly, salu-
jou, zasobávají...

Tolik věcí najednou...

Ale jedna otázka zůstává stále silnější ze všech
v mém vědomí, jako otazník a křik, kterého jako
jediného mezi spoustou jiných nepohltila roztoušená
hladina mého rozumu.

PROČ?????

Proč to udělali? Přemýšlím o tom a každé moje myš-
lenka, každá věta, kterou se snažím pochopit, tohle
jednoduší lidí vůči lidem se mi zdá neomyšlená a ne-
soudní.

PROČ?

Vždyť pro to neexistuje žádný, alespoň trochu nor-
mální důvod!

Stále slyším: "Jsme vyšší než ostatní organismy,
jeme nej!"

Když v televizi vidíme, jak se dvě zvířata ubíjí
kvůli tomu, kdo z nich povede stádo, zdá se nám to
hrozná, hrozná!

Ale to, že lidé, ti tak neevyvinutější lidé na
navzájem do krve zraňují, a jsou schopni ubít jeden
druhého ze zcela nepochopitelných důvodů, proti tom-
u už nestáří a protestují.

Když se utkají dva jeleni, mají oba dva stejné
zbraně, stejně tak jako psi zápasení, lucich a
soubojích během celé minulosti.

A když se dočtete o gladiátorových zápasech, kde bo-
jovali dva stejné ozbrojení, zdá se nám to hrůzná,
nelidská, odporná.

"Jak je to možné?", říkáme si, "taková zvrátenost!"

Ještě, že nežijeme v tak hrozných dobách!?"

Ale můžeme si být tak jisti?

Upravdu je naše doba méně krutá?

Když ozbrojený člověk dokáže ubít dívku a kvě-
tinou v ruce? A shlapoun se lástít a podpat do té míry, že
jeho obličej není k poznání?

Přemýšlím a myšlenky se mi derou jedou přec druhou,
oni nestáří psát.

Jaké asi může být doba člověka k bližnímu, když

v sedmácti sežil, jak jeho vratevník obušek

do obličejě bije jeho kamaráda?

Co ale může vést k tomu, že člověk dokáže bez vý-
sledek zranit člověka??

KEVIN, KEVIN, KEVIN, honí se mi hlavou.

Radši nevím.

20.11.1993

Svědectví

JEN JSME TAM STÁLI....

Stáli jsme tam tiše a po-
korně, přemýšleli jsme o udá-
lostech předvočerského váde-
ru. Ve svitu svědek byly ja-
ně vidět tmavé skvrny na zdi
nebo na šedé dlažbě. Stáli
jsme tam a nemohli uvěřit,
co se v nás se vzbuřovalo a
chtělo nahlas křičet: "Jáde,
vzpamatujte se!"

Další události nás však pře-
svědčily o tom, že existují
zrády, kterým působí brutali-
ta a násilná potěšení. Za
námi se ozval šepot perných
bot. Mezi nás se vřítile tro-
jice uniformovaných policin-
tů, kteří porzobňující se na-
vzájem začali rozdrapávat
jevičky. Toto své barbarické
počinání mohutně podporova-
li údery obušky.

Když jsem se vrátil domí,
otřesen nejen rannou do obli-
čejě, ale i cgnislem "obhá-
od pravdy", bylo mi už zso-
ta těžké tak dohle k nátoč-

světa a demokracie, to
 ou dvě slova nejvíce
 slovaná v těchto okam-
 zích, kdy český národ
 št jako už několikrát
 zhrnul naději na svobod-
 , demokratický život.
 na nás, mladých, padá-
 se to. Slávky a demon-
 strace, jako jedny z nej-

vyšších forem od-
 poru proti poli-
 tické zvrhlosti, při-
 cházejí na počesť
 dne. K těmto slo-
 vům se dodávají:
pořádek, nenásilí,
pravda, odpověd-
nost...

ROZSVIŤME

Stáli tam jako jedno tělo,
 utáli, právě tam, kde bylo nero.
 Malé plamínky tlesk z jasných
 rožely v ruce každého z nás.
 Šel dlouho si v smrti už trpělivě spát?
 Kdežpak kraslice /tu/ se duši nade,
 a my přece zas a zas
 váháme.

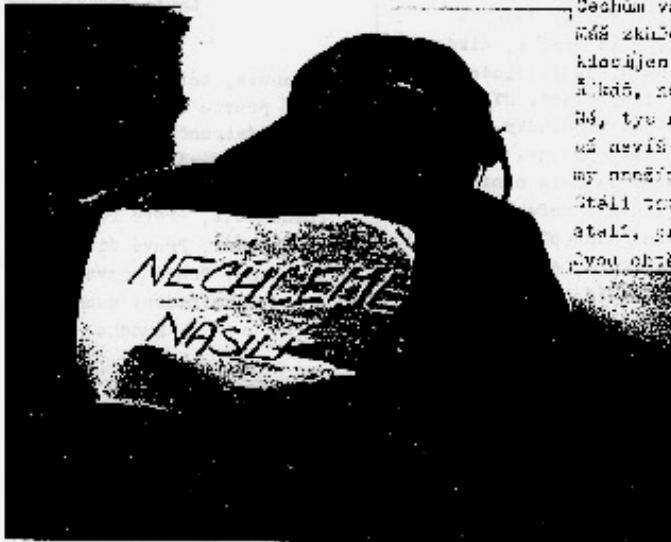
Cožpak přijmout šelil bychom se vzdali,
 prošli do rána plněno krás
 navždy sváz?!

Než v dlouhém snu hráz bychom se potili;
 vyslyšme hlas našeho vědomí.
 Vždyť své vlastně já již dávno jako pohřbili,
 třebaže strachu své srdce probíli,
 přitom se modlíme ubychom přechili
 rok dva tisíce.

Sechám vůně staří jenom pivnice?
 Máš zklíženou duši a prsty, ješ svírají kábr,
 kloužejem tuří, les důstojný b. l. ján.
 Kdoš, komu už zbran?

Ně, ty máš se, omáči sám sebe,
 už nevíš jak vypadá nabe,
 my mnohno se alešpoť oktít.

Stáli tam jako jedno tělo,
 utáli, právě tam, kde bylo nero.
 Svou oktělil duši nad cení rozsvítit.

JAKO PTÁK

Letět. Letět právě, letět dál, někam, kde je líp. Cítím se
 o pták, kterému svázali křídla. Sním o výškách, volnosti,
 bošš. Chtěla bych kroužit nad městem, přeletět nad řeku,
 tacut do košaté koruny stromu a opíjet se vůní listí, vody,
 táho vzduchu, ale hlavně vůní svobody.

Snáším se se všech sil, nopak je možné, aby byla pouta,
 is nepovolí? Chci svobodu a volnost a nemám chuť už čekat.
 oluj, konečně povolují!

Ža by to už nebyl sen? Letím ...

Odpověď: letím nad městem, nad městem tisíciú srdcí, která
 á Loučel po svobodě. Snáším se do koruny vysokého stromu
 eky. Cítím vůni listí, slyším jeho šepot. Slyším i hukot
 y, která odkáší mě pozetství.

Je mi krásně, i když vím, že to byl jen sen.

Ale byl to jenom sen?

Všelavské náměstí třápkte dnů

Středa ráno. Odemykáme dveře stávkového výboru a vzápětí vcházíme dovnitř... stálo tam srovnávaná osmí přeřazená stoličky v kovové formě. Jakže tenkrát, umělecky upravená křesla od jednoho profesorky. Uprostřed stála tři ženská.

Nej' vyřadit !

*Trochu raději se to, se
bojuje se máti.*

*Prosimte, musili si to
vykrajovat, to máti, máti
nemohli matik a ještě
musili jako jistě máti,
neposedli se*

/ Tento dopis byl přiložen
k této výborné, paní profesorky, děkujeme. (Stávkový výbor si moc pochvaluje.)

Klika jako tátova pistol

Je přestávka. Teník sedí ve třídě. Venku na chodbě chodí dokola ostatní děti, jedí sušenky a chleby, nebo papírové pytlíky odhazují do košů, když to nechtějí vyčít. Všichni mluví, nahlas, ale nikdy to neslyšel tak, jako dneska, nikdy neaktivně, nikdy nebyl sám. Věděl, že ho hledají. Tlačí mu srdce a levice je klouká tam, kde má poleženy stlačené. Hledají ho děti, dívají se na záchody, lehnu si na kachličky a hledí, či noby jsou za zarážkami dveří. Je tak prázdné. Nad katedrou visel Husák, teď tam není. Dneska ho sundala paní učitelka, Paula posněmky de Škrovky, když jí někde našel soudružka. Teník nemá hodinky. Je mu de broku. Máne plákal mamince na ruku a říkal, že de školy nechce. Těto, chtělo se mu volat, přijď mě sem posnět! Těto má zarudlé oči. Klíči nebo nadává. Chtěl jít na hory. Řekl: nepojedeme. Když je nalé přestávka, tak je tu soudružka. Ale na záchod nezdě. Ani de ruku k šatnám. Včera před školou mu sundali bundu a otevřeli mu je i na boty. Nechali ho utéct, byl de blízko. Maminka se vrátila až k večeru, a táta má noční službu. Tu bundu kupovali spolu. Byla drahá. V Kotvě mu táta koupil i pistol. Byla jako ta jeho, co mu pušuje bez nábojů. Hledají mě, táto. Kluci ze třídy to řekli všem ostatním klukům, a taky těm z osmičky. Petrovi ukazoval tu pistol. Chtěl mu ji předtím vyměnit za starého angličáka. Teník měl dva angličáky z poutě, ale osobky, tenten byl policejní. Včera ho Petr ducil. Teď chodí a hledá ho s ostatními. Tam, se dveřmi. Vstal. Všechny skřípné byly zavřené. Chytil kliku, aby ji mohl držet. Schoval bych se pod lavici, úplně vzadu. Ale oni by mě našli. Protože kde jinde bych mohl zůstat. Čekal na pohyb té slitinové věci, kterou držel silně. Klika vypadá taky jako pistol. Čekal na nachvění, až ji vezme druhá ruka tam za dveřmi, tam na druhé straně. Věděl, že ji neudrží.

Kluci ho detábli k umyvadlu. Kolik jich je, ptal se a ruce, jež ho držely, byly supi, co se slápli. Nechali odpor. Nechtěli. Voda mu stékala ze kšili. Smích, smích, smích kolem všude a nadávky. Taký jeho tátovi. Čůráku, hajzle. Odvlekli ho k tabuli. Každý mu dělal, co chtěl. Ti, co bili o ti, co bývali biti, teď bili. Pak se otevřelo dveře, nekoukla soudružka. Teď se na ně dívá, kluci přestali. Soudružka zase zavře dveře. Nebíže už!

+

Kdo máš při lži, utíká zločinu.

Laydenský par
/Egy

Maichové, toto je pok vz
čend pravdu o stozce vod
ei k odstranění utšpeni:
to tuto vnošené omnídíl
cesta: Pravý názor, Prav
rozhodnutí, Pravá řeč, F
vé jednání, Pravé štíti,
vá snaha, Pravé rozvažov
Pravé zprostřednění ducha.

Dušína

Zaboblost je vědět, co s
dělat, a nedělat to.

Ko

Opou mě vzduchem nadivou
sliby

hanlet

Co na tom, že colý duv s
a písko, jen když ty sám
tleskáš

Erasmus Rotterdam

Však uvidíš pravil mou
slepému

Cervantes y Saaver

Abý vinik včestel skryt,
nesnadná, aby však měl j
tu, že zůstane skryt, je
možné.

17

Chceme říct: Smím ještě, prosím vás, promiňte, tedy chci říct, že je potřeba už jít, zvednout se a jít, protože táhle nečekají, opravdu ne a ten kopec, co je před námi, se nedá jen tak obejít... jasně, hmm, rozumím, jak?!... né to je asi takhle, jako když ob- jímáte nahé ženské tělo, jako když její teplo přelévá se do vašich rukou a vy křičíte: to je krása, to je štěstí, protože svoboda, ta se musí cejtít uvnitř duše... jenže to, helejte se, není tak jednoduchý, my víme, co potřebujeme... tak třeba moci promlouvat slovy nejmoudřejších básníků, dramatiků a spisovatelů ... moci promlouvat slovy svými...urychleně zlepšit tu naši hospodářskou situaci a tak dál... konkrétně nám schází člověk, který tohle všechno dokáže skloubit, aby si to nepřekáželo...počkej, počkej, tam, na- hoře- jakoby z lidského jitra kdosi přichází... tušená silueta

*Podí se,
že
říjeme...*

V době stávky navštívili
naši školu:
Radovan Lukavský
Petr Haničinec
Boris Rössner
Jan Přečil
Zdeněk Svěrák
Zdeněk Podskalský
Eva Horká
Kateřina Rajmontová
Miroslav Kovařík
Michal Prokop
a mnoho dalších

Besedovali s našimi studenty
a výraznou měrou pozitivně
ovlivnili průběh celé akce.

○○○

OPĚT SE VRACÍ DĚJINY

Dne 22. listopadu t. r. promluvil na shromáždění lidu, konaném již takřka tradičně na Václavském náměstí, mj. i spisovatel a dramatik Václav Havel, který řekl také tato krásná a nesmírně povzbudivá slova: "Mám dojem, že po dvaceti letech bezčasí se vracíme do naší země dějiny." Ano, je tomu skutečně tak - pokud bychom ovšem za „dějiny“ nechtěli prohlásit chronologický sled různých smluv a dohod, uzavíraných vládou, "sloužících" lidu bez lidu a chronologický sled úspěšně plněných pětiletků.

Ano, dnes, dnes, kdy se národ vzepjal k protestu, dnes, kdy lid ukázal "vládu lidu" svojí silou lidu, dnes opět začaly naše dějiny. A je naší povinností nedopustit, aby byly naše dějiny jakkoliv hanobeny a ocerňovány a tím, aby byl hanoben, urážen a ponižován veškerý čestný lid této země. Ano, lidé jsou zhanobeni tím, že jim není pravdivě předkládána historie jejich země, pedagogové jsou zhanobeni tím, že jim není dovoleno vykládat dějiny tak, jak je sami znají a chápou, studenti jsou zhanobeni tím, že nemohou naslouchat hlasu pravdy, který je totalitně umlčován. Proto protestují proti současnému tendenčnímu pojetí našich dějin, protestují i proti jejich současné učební formě na všech typech škol a to i proti jejich tzv. reformované učební podobě.

Tím "po dvaceti letech" Václav Havel naráží na v současné době již předposlední období skutečného světle našich dějin - na období tzv. "bratrského jara" roku 1968. Ovšem stačí si nahlídnout například v učebnici dějepisu pro 3. ročník gymnázií kapi-

tolu č. 17. "Vývoj a problémy budování socialismu v Československu v 60. letech" (str. 281,284), přečíst si jednotlivé odstavce textu až po odstavec této kapitoly uzavírající - "Internacionální pomoc" a každému musí být jasné, kde že zůstala Husova slova o "hlásání pravdy boží" (mimochoodem učebnice byla schválena MŠ ČR 16. 1. 1986).

Věřím, že jednou budou dny, jež prožíváme, v učebnicích dějepisu hodnoceny jako dny mohutného morálního vítězství

všech lidí, kteří spoluvytvářejí nádhernou zemi, v srdci Evropy.

Jiří Jaki

Červenomodrobílá romance

Zapalovat svíčky - Krásný zvyk
nad městem teď visí velký otazník
Václavovu korouhev vidíš k nebi třet
jezdec čeká, cobude, ale nesmí mlčet
Tisíce vloček ve vzduchu červená, modrá a bílá ...

VÍTĚZSTVÍ ?

Po ulici tu noc tekla krev. Jekot a řev davu vzbuzoval pocit šilenosti. Dunění transportérů, které svými "hradly na lidi" tlačily dav. Lidé nemohli dýchat. Holé ruce nad hlavou. Odlesk pouličních lamp na bílých helmách policistů. Dlouhé pendrekly švihaly tmou. Pod dobře mířenými ranami na choulostivá místa včetně hlavy padali mladí lidé k zemi. Muži v baretech, jakési komando, začali s chladnou profesionalitou masakrovat bezbranné. Autobusy odvážely zadržené. "Bílé helmy" hystericky běhají do davu a bijí kolem sebe jako paminutí. Křik, panika, slzy, potrhaná státní vložka, plameny svíček, poházené květiny, propocené dlažební kostky, bezvládně ležící muž a kaluže krve.....

21. září 1989 "Martine! Ty si se zbláznil. Přivedeš celou naši rodinu do maléru. Proč nám to děláš, proč tam chodíš na ty demonstrace? Dyť ty si vod té doby, jak posloucháš tu Svobodnou Evropu úplně zblbnul! Dyť voni žtvou, taky jim nemůžeš věřit..."

KOMU MÁM TEDY VĚŘIT ? KDE JE PRAVDA ?

"Paní profesorko, můžete nám říci, jaký je váš názor na srpnové události roku 1968?"

"Ehm.....žáci, byla to složitá doba...." / mlčí; vyčkává;
TABU /

"dyť tě vyhoděj ze školy! Martine, myslí taky na to, co budeš jednou dělat. S takovouhle leda topiče! Klidně si měj svůj názor, každéj má přece svůj názor, ale prosím tě, nech si ho pro sebe. Hlavně se do něčeho nepřiplet!"

18. listopadu 1989:-Zachrčelo rádio.Hlas přerušovaný kvílením rušiček nerušiček oznamoval stanoviska,vyhlášení,protesty,stávký,stíhání,paniku...

BÁC!UŽ TO PRASKLO!!! "Muselo to přijít,udělali už ste toho dost,vy študáci,tečto za vás vemou"profici"!?

11: Vzpomínáš si na Křeškovu knihu "Oněskovaná reportáž", byl tam taky takovej příběh o muži a ženě: Oba komunisté... Seděli spolu ke konci války v jedné jeskyni ve vysokých pestrých, původní partyzánský oddíl se rozpadl. Realisté byli tlesáni Rudou armádou. Čna-staťná žena, drobná a precizní, nadšená a upřímná, ošetřovala jeho zranění. On byl velitelé hrdého partyzánského oddílu. Nazpověli svůj život, rvali se s nepřítelům, věřili v lepší budoucnost své země.

Po válce se vzali. Žili skromně. On dostal funkci. Finil jí poctivě s zodpovědně. Trestal spravedlivě každou špatnost, neznal bratra ve svých rozhodnutích. Jednou dne přišli k onomu komunistovi jiní komunisté odvedli ho. Jí vystěhovali i s dětmi z bytu. Potom následovaly obvinění, žaloby, soudy, výslechy, tresty a poravy. To vše pryč v zájmu té samé ušlechtilé myšlenky

TO TĚDA PRÁSKLO! JE KONEC... A VŠICHNI TI HODNÍ SMOVŮ A VY DĚŠÍ KE POŠTĚ, KTERÁ SE JEŠTĚ ANI NESTAČILA PŘEMĚNIT ZDECHLINU!

ce jsou najednou plné lidí, tváří se odvrácené ti lidé, na 4ch kabitě se červená-modrá-bílají trikolory, aniž by se il svátek. Pod archy s prohlášením skupin, jejichž nezlest byla ještě před týdnem postihována vězením, se hančí ce podpisů. Každý chce být honem rychle tím, čím zapomněl i týden, dřívem či později?"

-Je 24.11.1989 večer, odstoupil Jakaš-národ svítězil-

12: To vítězství patří těm několika tisícům mladých nadšených s ru na národní třídě, těm, kteří se nechávali být policijskými ruky i předtím, těm, kteří se pro svoje přesvědčení necha- řeba i zavít do vězení. Těm, jejichž názor byl pravý a i se ho nebáli veřejně projevit!!!!!!
A co ty milióny?? Ty rychle raději změnilý názor a ty milióny a řvač šim děl vic, protože cítí, že kobyla chce pna a oni jí osadit nové uzdravené zvíře. Rozpoutá se boj, kdo bude a v tom sedle sedět. Vypočítavost nahrazená ve státní vlajce bojovníkem, ale jen a jen vypočítavostí....

Jsou ti, kteří se snažili po několik let tu kobylu uzdravit, ale v sedle seděli divní jezdci, bodali zvíře do boků ostruhami a to se zúžalo a kolem se- be kopalo. Ne nadarmo platí rčení: "Když kobyla chce pna nejvíc kope." Teď už neko- pe, ona i divní jezdci jsou vysílání. Jiní přicházejí uzdravovat a léčit, seudit spravedlivě tyranu a ti zase úplně jiní pek uzdravé zvíře osadlají... Tak už to na tom světě chodí.

...a rény po pandracích se ještě neshodily...

OSM PRAVIDEL DIALOGU

1) Tvůj oponent není nepřítel, ale partnerem při hledání pravdy. Účelem naší diskuse je pravda, nikoliv intelektuální soutěž. Účast dialogu předpokládá trojí dohodu: k pravdě, k druhému, k sobě.

2) Snaž se porozumět druhému. Nepochybi-li správně názor oponenta, nemůžeš jeho tvrzení ani vyvracet, ani uznávat. Formuluj sám jeho námítky, aby bylo jasné, jak jím rozumíš.

3) Tvrzení bez věcných důkazů nevyvídej ze argumentů. V takovém případě jde pouze o tvé mínění a partner mu nemusí přiznat váhu argumentu.

4) Neutíkej se tématu. Nevylýbej se nepřijetým stávkám nebo argumentům tím, že ste- deš diskusi jinam.

5) Nesnaž se mít ze každou cenné poslední slovo. Konečství slov nenahradí chybějící argument. Umělení oponenta neznamená vyvrácení jeho argumentů ani popření jeho myšlenek.

6) Nesnižuj osobní důstojnost oponenta. Kdo nepsá osobu protivníka, ztrácí právo účastnit se dialogu.

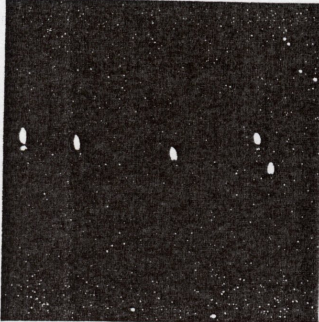
7) Nezapomínej, že dialog vyžaduje kázeň. Nakonec rozumem, nikoli emocemi formulujeme své tvrzení a úsudky. Kdo není schopný své city a vášně ovládnout a kdo není schopný srozumitelně a klidně vyjádřit svůj názor, nemůže vést vyslupeký rozhovor s druhými.

8) Nezaměňuj dialog s monologem. Všichni mají stejné právo se

/dokončení/

vyjádřit. Nezáhyběj k podruž-
nestem. Ohleduplnost vůči
ostatním se projevuje i tím,
že dokážeš šetřit časem.

Občanská beseda

Mnozí dělají nejhanebnější
věci a pronášejí nejlepší ře-
či.

Demokritos

...

Účelem státu není panovat ani
udržet občany na uzdě strachem
ani činit je poddanými jiných.
Cílem a účelem státu je svoboda

Spinoza

...

Kde z vás nečetl knihu, z níž jsou vybrány následující
řádky, prosím přečtěte si ji. A vy, kteří ji znáte, snad se
k ní stejně jako já častěji vrátíte. Na jakou knihu a proč u-
pozorávají právě v tuto dobu? Hned uvidíte a snad i pechpíte.

Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ

"... Autorita závisí především na rozumu. Poručíš-li svému
lidu, aby šel a vrhl se do meče, vzbouří se..."

"... Je mnohem snadnější soudit sám sebe než někoho jiného.
Jestliže se ti podaří sám sebe dobře soudit, bude te zname-
nat, že jsi opravdu mudrc..."

"...Tímto člověkem by všichni pohrdali, král, domýšlivec,
pijan a byznysmen... A přece on jediný mi nepřipadá směšný.
Snad proto, že se zabývá něčím jiným než sám sebou..."

Malý princ k růžím: "Jste krásné, ale jste prázdné. Nemí-
nežné pro vás umřít. Pravda, a mé růží by si obyčejný chodec
myslel, že se vám pedebá. Ale ona jediná je důležitější než
vy všechny, protože právě jí jsem zaléval. Protože jsem jí
dával pod poklep. Protože jsem ji chránil zástěnou. Protože
jsem jí poslouchal, jak naříkala nebo se chlubila, nebo de-
konce někdy mlčela. Protože je temná růže." Líška princí:
"... Tady je to mé tajemství, úplně prestínké: správně vidí-
me jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné... A pre-
ten čas, který jsi své růži věnoval, je ta tvá růže tak důle-
žitá... Lidé zapomněli na tuto pravdu. Ale ty na ni nesmíš za-
pomeneuf. Stáváš se navždy zodpovědným za te, cos k sobě při-
poutal. Jsi zodpovědný za svou růži..."

O lidech cestujících vlakem: "... Nejdeu vůbec za ničím.
Ve vlaku spí nebo zívají. Jen děti mají nos přitisknutý na
okna. Jedině děti vědí, co hledají... Ztrácejí čas pro hadre-
vou panenku, panenka začne být pro ně hrozně důležitá, a když
jí jí někde vezme, pláče..." "Mají štěstí".

"... Poušť je krásná právě tím, že někde skrývá studnu..."

"... Peněvadž malý princ usínal, vzal jsem ho do náruče
a vydal jsem se znovu na cestu... Měl jsem pocit, jako bych
nesl křehký poklad..., říkal jsem si: Co zde vidím, je jen
skořápka. Te nejdůležitější je neviditelné. " "Co mě na malém
princi tolik dojíhá, je jeho věrnost květině, ten obraz růže,
který v něm září jako plamínek lampy, i když spí... A tušil
jsem, že je ještě křehčí. Lamy musíme dobře chránit: Stačí
závan větru, a lampa zhasne..."

(L.Č.)

DOKUMENTY

PEDAGOGŮM GYMNÁZIA [REDAKCE]

20. listopadu 1989

V pátek 17. listopadu se uskutečnila povolená manifestace studentů u příležitosti Mezinárodního dne studentstva, pořádaná Nezávislími studenty, SSM a Městskou vysokoškolskou radou. Tento pietní akt na uctění památky Jana Opletala, oběti zvláště politické moci před 50-ti lety, byl zjevně podpořen řadou dalších studentů a spoluobčanů. Také studenti a pedagogové našeho gymnázia se připojili svojí účastí. Jejich vystoupení zde bylo důkazem morálního uvědomění a projevem nelhostejného postoje k minulosti a dnešku. Výchraď se prudce spontánně vydal do centra města, kde byl přes pokojný průběh příslušníky VB a vojsky MV nemilodárně masakrován. Neexistuje žádný argument, který by ospravedlnil brutální represivních složek vládnoucího aparátu. Proto žijeme se s výzvami vysokoškolských studentů a inteligence. Proto vás vyzýváme: UČINTE ROZHODNÝ KROK V SOULADU S HUMÁNNÍMI MĚŘADLY A PŘIPOJTE SE K TÝDENNÍ PROTESTNÍ STÁVCE, KTEROU PLNĚ PODPORUJEME!

Nezávislý studentský výbor Gymnázia [REDAKCE]

Zbraňme společně dalšímu násilí, krveprolití a politické zvláště dneška.

V Praze 21. listopadu 1989

Prohlášení pedagogického sboru Gymnázia [REDAKCE]

V pátek 17. listopadu 1989 došlo k potlačení spontánního vyvrcholení studentské demonstrace, která byla povolena MV SSM a MVR SSM u příležitosti Mezinárodního dne studentstva.

Vzhledem k brutálnímu zásahu pořádkových sil souhlasíme s prohlášením Městského výboru SSM a MVR SSM. Učitelé podporují stávku žáků našeho gymnázia, kterou se připojují k protestní stávkě studentů vysokých škol. V průběhu této týdenní protestní akce se v době výuky studenti shromáždí v prostorách školy k diskusi, v níž vyjádří své stanovisko k uvedeným událostem.

Jane si plně vědomí vlivu akce na učební plán a zavazujeme maximální měrou tuto časovou ztrátu kompenzovat.

Na vědomí:

MV SSM
oŠ KVP

Schváleno jednomyseľně

Prohlášení zveřejněného gymnázia [REDAKCE]

V pátek 17. listopadu 1989 byla brutálně potlačena pokojná studentská demonstrace povolena MV SSM a MVR SSM. Proto cítíme potřebu se k těmto událostem vyjádřit.

1. Žádáme o potrestání zodpovědných osob za tento akt zvláště a násilí, dále žádáme o zveřejnění jmen konkrétních viníků.

2. Podporujeme stanovisko MV SSM a MVR SSM, které bylo zveřejněno 20. listopadu v deníku Mladá fronta.

3. Svůj protest vyjadřujeme týdenní stávkou, kterou jsme zahájili již 20. listopadu 1989.

22. listopadu 1989

Vyjádření přítomných zástupců TV SRPS ke stávce studentů gymnázia [REDAKCE]

V pátek 17. listopadu 1989 došlo k potlačení spontánního vyvrcholení studentské demonstrace, která byla povolena MV SSM a MVR SSM u příležitosti Mezinárodního dne studentstva.

Vzhledem k brutálnímu zásahu pořádkových sil souhlasíme s prohlášením MV SSM a MVR SSM. Zástupci TV SRPS, po seznámení se s prohlášením pedagogického sboru gymnázia, podporuje stávku našich učitelů, kterou se připojují k protestní stávce střešních škol.

Příloha 5. Prohlášení o udělení souhlasu ke zpracování a zpřístupnění osobních a citlivých údajů

**Fakulta humanitních studií
Univerzita Karlova v Praze
Pracoviště orální historie – soudobé dějiny**
Josef Martího 31 | 162 52 Praha 6 - Veveslavín

**Prohlášení o udělení souhlasu
ke zpracování a zpřístupnění osobních a citlivých údajů**

Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, uděluji souhlas se zpracováním svých osobních a citlivých údajů zaznamenaných během rozhovorů, které jsem poskytl/a pro účely výzkumného projektu k bakalářské práci Jany Kozákové.

Souhlasím také s tím, aby rozhovory a informace v nich obsažené byly uloženy ve sbírkách Pracoviště orální historie – soudobé dějiny Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, a v případě potřeby využity v písemné, audio-vizuální či elektronické podobě k dalším vědeckým a vzdělávacím účelům (včetně publikační činnosti).

Další ujednání:

.....
.....
.....
.....
.....

Datum, místo:

Jméno a příjmení narátora:

Podpis narátora:

